

Kúria
ítélete

Az ügy száma: Bfv.III.193/2022/9.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr, a tanács elnöke
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2022. szeptember 19.

Az ügy tárgya: embercsempészés büntette

Terhelt(ek): I. rendű
II. rendű
III. rendű

Első fok: Komáromi Járásbíróság, 6.B.6/2021/78., ítélet, előkészítő ülés,
2021. szeptember 30.,
jogerő: I. rendű terhelt 2021. október 26., II. rendű terhelt 2021.
november 9.,

III. rendű terhelt 2021. december 7.

Az indítvány előterjesztője: Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség
Az indítvány iránya: a terheltek javára

Rendelkező rész

A Kúria az embercsempészás büntette miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Komáromi Járásbíróság 6.B.6/2021/78. számú ítéletét megváltoztatja:

az I. rendű terhelttel szemben kiszabott kiutasítás tartamát 6 (hat) évre, a II. rendű terhelttel szemben kiszabott kiutasítás tartamát 6 (hat) évre, a III. rendű terhelttel szemben kiszabott kiutasítás tartamát 6 (hat) évre enyhíti.

Egyebekben a megtámadott határozatot az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 22.819 (huszonkettőezer-nyolcszáztizenkilenc) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Komáromi Járásbíróság a 2021. szeptember 30. napján tartott előkészítő ülésen kihirdetett 6.B.6/2021/78. számú ítéletével az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett embercsempészás büntetében [Btk. 353. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pont]. Ezért az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terheltet egyaránt 3 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 7 év kiutasításra ítélte azzal, hogy legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatóak feltételes szabadságra. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

[2] A bíróság ítélete az I. rendű terhelt esetében 2021. október 26. napján, a II. rendű terhelt esetében 2021. november 9. napján, a III. rendű terhelt esetében 2021. december 7. napján jogerőre emelkedett.

II.

[3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség 2022. január 27. napján Bf.34/2022/1. számon felülvizsgálati indítványt terjesztett elő a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára alapítva, a kiutasítás tartamának törvénysértő meghatározása miatt.

[4] Indokai szerint a kiutasítás tartama azért törvénysértő, mert az az elkövetéskori Btk. rendelkezései szerint legfeljebb 10 év volt, míg az elbíráláskor hatályos – a Btk. 2. § (2) bekezdése alapján enyhébb elbírálást biztosító – Btk. 60. § (2a) bekezdése szerint a kiszabott szabadságvesztés tartamának kétszerese.

[5] A főügyészség indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot tanácsulésen változtassa meg, és a kiutasítás tartamát a terheltek esetében 6-6 évre mérsékelje.

[6] A Legfőbb Ügyészség 2022. március 31. napján kelt BF.146/2022/3. számú átiratában a felülvizsgálati indítvány indokait azzal a kiegészítéssel tartotta fenn, hogy a támadott határozat a II. rendű és a III. rendű terhelt tekintetében jogerősítési záradékkal ugyan nincs ellátva, de az iratok alapján megállapíthatóan ugyancsak jogerőre emelkedett.

[7] Álláspontja szerint a büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény 47. § (2) bekezdésének módosítása alapján 2021. január 1-től a Btk. 60. § (2a) bekezdése értelmében embercsempészség esetén a kiszabott szabadságvesztés mellett is kötelező a kiutasítás kiszabása, amennyiben a Btk. 59. § (2) és (4) bekezdése szerinti kivételek nem állnak fenn. A kiutasítás mellőzésére okot adó kivétel a jelen ügyben nincs.

[8] Hivatkozott arra, hogy a 2021. január 1. napját megelőzően elkövetett embercsempészség esetén az alapügyben eljáró bíróság a Btk. időbeli hatályára vonatkozó rendelkezés hivatalbóli vizsgálatát ugyan elmulasztja, de az elkövetéskor hatályos Btk. 59. § (1) bekezdése alapján – a nem kötelező rendelkezés ellenére – úgy dönt, hogy a terheltet kiutasítja Magyarország területéről, akkor az új szabályozás szerint kötelező rendelkezés a terheltre nem lesz kedvezőtlenebb. A 2021. január 1. napjával hatályba lépett rendelkezést ezért a kiutasítás tartamának szempontjából is össze kell hasonlítani az elkövetéskor irányadó rendelkezésekkel, és ennek alapján az állapítható meg, hogy az elbíráláskor irányadó új büntetőtörvény a tartam tekintetében kedvezőbb a terheltre.

[9] A kiutasítás tartamára vonatkozó szabályok az elbíráláskor tehát a Btk. 2. § (2) bekezdése alapján kedvezőbbek, ezért a kiszabott 7 év törvénysértő.

[10] A Legfőbb Ügyészség indítványozta, hogy a Kúria tanácsulésen eljárva változtassa meg a megtámadott határozatot, a kiutasítás büntetés tartamát – mindhárom terhelt tekintetében – hat évre enyhítse, egyebekben az ítéletet hatályában tartsa fenn.

III.

[11] A Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség – Legfőbb Ügyészség által kiegészített – felülvizsgálati indítványa alapos.

[12] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, ami a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozatával szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 649. §-ban megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[13] A büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság – a bűncselekmény minősítésén túl – a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat ba) alpont].

[14] A Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a (6) bekezdésben meghatározott kivétellel – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében, és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül [Be. 659. § (5) bekezdés].

[15] A kiszabott büntetés törvényessége kérdésében akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a kiszabott büntetés, illetve annak neme és mértéke a büntetőtörvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik (BH 2012.239., BH 2005.337., BH 2016.264. II.).

[16] Törvénysértő büntetés címén – a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat ba) alpontja szerinti – felülvizsgálati ok az olyan anyagi jogi szabály megszegése, aminek alkalmazását a büntetés (intézkedés) meghatározása esetében a törvény a bíróság számára korlátok közé szorítva biztosítja, és ennek elvétele miatt a Be. egyszerűsített felülvizsgálat keretében (XCIV. Fejezet) nem ad jogorvoslati lehetőséget.

[17] Kétségek nélkül e körbe tartozik, ha a bíróság az általa alkalmazott büntetési nem tartamát nem a törvényi keretek között, kötelező tartam meghatározása esetén pedig nem azzal egyező mértékben határozza meg.

[18] A terheltek terhére rótt bűncselekmény befejezésének időpontja 2020. február 5. napja.

[19] A Btk. ekkor hatályos 59. § (1) bekezdése szerint azt a nem magyar állampolgár elkövetőt, akinek az országban tartózkodása nem kívánatos, Magyarország területéről ki kell utasítani. A kiutasított köteles az ország területét elhagyni, és a kiutasítás tartama alatt nem térhet vissza.

[20] A 60. § (1) bekezdése szerint a kiutasítás határozott ideig tart, vagy végleges hatályú. Az említett törvényhely (2) bekezdése értelmében a határozott ideig tartó kiutasítás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év.

[21] A kiutasításra vonatkozó szabályok az embercsempészés büntette tekintetében nem tartalmaztak eltérő, speciális rendelkezést.

[22] A büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény 47. § (2) bekezdése 2021. január 1. napjától hatályosan a Btk. szövegébe iktatta a Btk. 60. § (2a) bekezdését, melynek értelmében a határázár tiltott átlépése (352/A. §), a határázár megrongálása (352/B. §), a határázárral kapcsolatos építési munka akadályozása (352/C. §), valamint az embercsempészés (353. §) esetén kiszabott szabadságvesztés mellett a kiutasítás – a Btk. 59. § (2) és (4) bekezdése szerinti esetek kivételével – nem mellőzhető. Határozott tartamú kiutasítás esetén annak tartama a kiszabott szabadságvesztés tartamának kétszerese, de legalább két év. A kiutasítás tartamát években, hónapokban és napokban is meg lehet állapítani.

[23] A Btk. 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy a bűncselekményt – a (2)-(3) bekezdésben foglalt kivételekkel – az elkövetése idején hatályban lévő büntetőtörvény szerint kell elbírálni. A (2) bekezdés alapján, ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntetőtörvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új büntetőtörvényt kell alkalmazni.

[24] Az új büntetőtörvény alkalmazandóságát az adott ügyben eljáró bíróságnak hivatalból vizsgálnia kell, ennek során pedig a kedvezőbb elbírálás lehetősége a törvény összehatása alapján vizsgálandó.

[25] Az elkövetéskor hatályos Btk. 59-60. § alapján az embercsempészás büntette esetén a kiutasítás kiszabása nem volt kötelező, a 2021. január 1. napjával hatályba lépett, a Btk. 60. § (2a) bekezdésében foglalt rendelkezés a kiutasítást már kötelezően előírja.

[26] Figyelemmel ugyanakkor arra, hogy az elkövetéskor hatályos Btk. rendelkezése szerint is ki kell(ett) utasítani Magyarország területéről azt a nem magyar állampolgár elkövetőt, akinek az országban tartózkodása nem kívánatos, az embercsempészás elkövetői esetén az új szabályozás kiutasításra vonatkozó kötelező rendelkezése nem tekinthető kedvezőtlenebbnek. Ennek okán a 2021. január 1. napjával hatályba lépett rendelkezést a kiutasítás tartamának szempontjából is össze kell vetni az elkövetéskor irányadó rendelkezésekkel.

[27] Az elkövetéskor irányadó Btk. 60. § (2) bekezdése szerint a határozott ideig tartó kiutasítás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év, míg az elbíráláskor irányadó Btk. 60. § (2a) bekezdése alapján a kiutasítás törvényes tartamát a jogerős ítéletben kiszabott szabadságvesztés tartama mérlegelést nem tűrően határozza meg, a határozott ideig tartó kiutasítás tartama kizárólag a kiszabott szabadságvesztés tartamának kétszerese lehet, de legalább 2 év.

[28] A jelen ügyben a bíróság jogerős ítéletében a terheltekkel szemben három-három év szabadságvesztés büntetést szabott ki, ezért a kiutasítás büntetés kiszabható legmagasabb tartama – a szabadságvesztés tartamára figyelemmel – hat év lehet.

[29] A bíróság valamennyi terhelttel szemben hét év kiutasítást szabott ki, ami az alkalmazandó törvény kötelező rendelkezését sérti.

[30] A Kúria – az ügyészség felülvizsgálati indítványában foglalt indokokkal egyetértve – megállapította, hogy a terheltekkel szemben kiszabott kiutasítás tartama törvényt sértő.

[31] A kifejtettek értelmében a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértés, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen, a Be. 655.§ (1) bekezdése szerinti összetételben eljárva az ügyészség felülvizsgálati indítványának helyt adott, és a megtámadott határozatot a Be. 662. § (2) bekezdés b) pont második fordulata szerint megváltoztatta: a terheltek Magyarország területéről történő kiutasításának tartamát a Btk. 2. § (2) bekezdés második fordulatára tekintettel, a Btk. 60. § (2a) bekezdése szerint hat évre mérsékelte.

[32] Egyebekben a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdése alapján mindhárom terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

[33] A felülvizsgálati eljárásban felmerült bűnügyi költségről a Be. 664. § (1) bekezdés zárófordulata alapján rendelkezett.

IV.

[34] A Kúria ítélete elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[35] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon

jogosult által ismételtén előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be.656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2022. szeptember 19.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző